

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat
Sulev. Regele Ferdinand 4/2A
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP,

* főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 840 Lej.
Fél évre 420 Lej.
Negyed évre 210 Lej.
Havonta 70 Lej.

Árdrátések díjazás szerinti.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

-Bucurestiben 50 banival több

A gyűlölet

sötét tornyában, elmúlt világegés pislákoló üszkei között, az emberi embertelenség sivár romjain, rémitő, feneketlen szakadékok mélyén itt-ott mégis kigyulad a béke erőtlényű pástortüze. Hyen lidércsláng csapott fel most a velünk szomszédos Jugoszláviában. Szabadkán történt: a jogászegye sület ülésén felállt egy szerb bíró és azt indítványozta: gyászolják meg a magyar jogászvilág nagy halottját, Plósz Sándort. A keserű családások, álmok temetése után, a hétköznapi szürkesége és kétségbeesése közben örömmel lehet tapsolni ennek a gesztusnak, mely bátor volt és igaz emberi, s amely a tudomány nevében határokat és tilalomfákat döntött ki, mellnek szegzett fegyvereket parancsolt félre egy pillanatra, hazugságokat tépett csatákká és a Halál szent misztériuma alatt a fejlődő Élet magvát szórta a termékeny Földbe. Plósz Sándor zsenije a magyar földből nőtt ki, de a tudomány, amelynek teremtő tehetsége, szolgálója volt: nemzetközi. A tudomány enyém, tied, övé, mindenkié, minden országé, az egész nagy világé. bárkié: aki az igazságot keresi és a békeesség árnyékában akar meghuzódni. És ahogy a magyar Petőfi emléke egy tribünön trónol a tulvilágon a román Eminescuval, úgy állt meg a nagy magyar jogtudós ravatala előtt levett kalappal barát és ellenség, magyar és szerb, Budapest és a jugoszláv határváros jogászegyesülete.

A politika szédületes mély árok, amelyet az ördög húzott végig az emberek társadalmán. A fenekén salak örvénylik, mely nyomban elnyel minden beléje hulló értéket. Pedig nagyon sok ember, egész nemzetek életének minden értéke sokszor ilyen örvénybe hullik be és a pokolba örvénylett kincseket a sátánok csak a megbocsátás szent napján vetik ismét felszínre. A világháboruban a politika ördögei ástak szakadékokat ember és ember, testvér és testvér közé. Ők ácsolták a „tapodtat sem tovább!”-jelzősorompókat az országhatárokon és bujtogatták a könnyen gerjedő vér sötét indulatait. Nem törődtek vele mitsem, hogy közben az elárvult élet megtorpant a holttestek barrikádjain és foszlányokba rongyolódott szét, mint a viharvert zászló. Amit a politika sátánjai tönkretettek, elpusztítottak, megrontottak, megnyomorítottak, feldúltak, elárultak, sziven ütöttek, azt mind-mind a művészetnek és a tudománynak kell most jóvátennie. A művészet és a hajadó tudás vállára nehezedik a

Mária királyné a megöregedés művészetéről. — Inzuítálták Cosma volt minisztert. — Meghalt Erdélyben egy magyar exminiszter. — Válságban a francia kormány. — Kik buktak meg a pénzügyi vizsgán. — Bethlen beszámolt Genfről. — Feloszlik a román-magyar határmegállapító bizottság. —

súlyos kötelesség: embert békíteni emberrel, testvért testvérral, életet élettel, igazságot igazsággal. A feladat nehéz, krisztusi. De az esztendők lassan-lassan megépítik már a tartós, masszív hidakat a társadalmon végigszántó szakadék borzalmas örvénye felett, a gyűlölet fekete, tornyosuló felhőit szétszórják a művészet és tudomány viharágyúit és néhol már kihallatszik a szó, itt-ott felszáll a fehér galamb és az igazság-szelid eresze alatt egymásra talál két bátor gondolat. A gyű-

lölködések kora lejárt, a népek nem dőlőfős szenvedésekre várnak, hanem békés munkálkodók akarják már ezután birni a földet. Akik nem politikai viharokat vetnek, hogy vérrrel kövérre dagasztott háborukat arassanak. A nemzetközi tudomány pedig kézenfogja az embert, mint vásárba tévedt gyereket és rávezeti az igaz béke útjára, elvezeti az idő örök forrásához: az élethez. Utmutató tábla volt ehhez az uthoz a szerb bíró gyászbeszéde a magyar jogtudós fölött.

Ellenzéki vezérek a király előtt

Bratiano miniszterelnök Besszarábiába megy. — A belpolitika legujabb eseményei.

(Bucuresti, június 16.) A parlamenti ülészek berekesztése dacára a politikai élet egyáltalán nem mutat lanyhulást. A kormány is, az ellenzék is erős munkában van, hogy az őszi kampányt előkészítse, annál is inkább, mert akkor — egész bizonyosan döntő összecsapások lesznek. A belpolitika legfrissebb eseményeiről bucarestii tudósítók ezeket jelenti:

Cirulescu miniszter és Ormolu a Banca Nationala kormányzója ma tárgyalásokat folytattak a besszarábiái élelmezés biztosítására szükséges hitel szabályozása kérdésében. A megállapodás értelmében az élelmiszerszállítmányokat rövidesen megkezdik.

Bratiano Vintila pénzügyminiszter elhatározta, hogy a jövő évi költségvetést november 15-ig a parlament elé terjeszti. A pénzügyminiszter utasította az összes minisztertanácsot, hogy a szükséges adatokat sürgősen rendelkezésére bocsájtsák.

Bratiano Jonel miniszterelnök júliusban közigazgatási inspekciós körútra indul Besszarábiába, ahol egyúttal megvizsgálja, hogy az inséget szenvedő lakosság segélyezése milyen mederben halad.

Ferdinand király, ma kihallga-

tason fogadta Husein Rachid bejt, Törökország új követét, aki átnyújtotta akkreditáló levelét. A gyengélkedő Duca külügyminiszter helyett Marzescu igazságügyminiszter funkcionált a királyi audiencián.

Averescu tábornok a chisenevi szenátorválasztás előkészítése céljából szombaton Chisenevbe utazik.

Jorga tegnapi királyi kihallgatásáról utólag jelenti, hogy a király a délben érkezett professzort ebédre vendégül látta és azután audiencián fogadta, amely két órán keresztül tartott. Szerdán Maniu, pénteken pedig Michalache jelenik meg az uralkodó előtt.

(Bucuresti, június 16.) Guernuid Henry az Emberi Jogok Ligájának főtitkára ma reggel Bucurestibe érkezett. Utazásának célja, hogy a Liga párisi központja és romániai szervezetei közötti kapcsolatokat megerősítse és a kisebbségek helyzetét tanulmányozza. Az Adeverul az illusztris vendég ittartózkodásával kapcsolatban megjegyzi, hogy Guernuid a háboru alatt lelkes támogatója volt a párisi román propaganda bizottságnak. Guernuid a fővárosban és Clujon előadásokat fog tartani.

Kinai ultimátum Angliának.

A kormánycsapatok borzalmas kegyetlenséggel büntetik a lázadókat.

(London, június 16.) A kínai idegenellenes mozgalom ismét hatalmas méreteket ölt. Anglia és Japán pekingi nagykövetei erélyes jegyzékben figyelmeztették a kínai kormányt, hogy ne tölje az idegenellenes akciót sem Hankauban, sem Kinkianban. A jegyzék hatása alatt a kínai csapatok parancsnoka proklamációt bocsájított ki mindkét helyen és a lakosságot nyugalomra intette, amely szerinte annál is inkább szükséges, mert ellenkező esetben az idegen hatalmak csapatokat szállítanának partra. A proklamáció azonban nem volt elegendő a kedélyek lecsillapítására, mert a kínai kereskedők, diákok és munkások nagy népgyűléseket tartottak, amelyeken heves kifakadások hangzottak el az idegenek ellen. A népgyűlésekről a tömeg a pekingi külügyminiszterium épülete elé vonult és élénken tüntetett az idegenek ellen. A tüntetők követelték, hogy a kínai kormány azonnal szakítsa meg a diplomáciai viszonyt Angliával és az angol koncessziókat vonja be.

A kínai kormányra sem maradtak hatás nélkül ezek a demonstrációk és most ennek hatása alatt három napos ultimátumot intézett a nagyhatalmakhoz. Az ultimátum 11 pontban foglalja össze a kínai kormány kívánságait. Kantonból borzalmas jelentések érkeznek. Ott még erős harcokat folytatnak a kormánycsapatok az idegenellenes felkelőkkel. A győztes kormánycsapatok kétszáz fellelő yunanit felkoncoltak és a kikötőben vízbedobálták őket. Akik ki akartak uszni, azokat bambuszrudakkal nyomták a víz alá és így pusztították el. Az újabb tüntetések miatt ma 3 angol és 2 amerikai hadihajó érkezett Hankauban. A flottademonstráció azért is szükséges, mert az újból felvett tárgyalásoknak eddig nincsen eredményük. A kínai kormány jegyzéke angol politikai körökben nagy feltűnést keltett annál is inkább, mert a tiltakozó jegyzéket csupán Anglia képviselőjének nyújtotta át a kínai külügyminiszter, holott az előbbi jegyzékeket a diplomáciai kar dékánja is megkapta. Ez a körülmény azt látszik bizonyítani, hogy az előfordult inszultusokért egyedül Angliát akarja felelőssé tenni a kínai kormány.

Szerelem

minden pofonca keresztül

Az elhagyott férj visszakéri a titlen feleséget. — Aradi biztosítási iktár házassági tragikomédiája.

(Saját tudósítónktól.) Trenk Miklós aradi biztosítási ügynök marosillyei kalandjairól már írtunk. A szerencsétlen embert valóságos tönkretette az eset, mert azonfelül, hogy felelősséget vállalt, a köznevelés tárgya lett, a felesége is nyomatlanul eltűnt. Egy hétig mást sem tett, mint a rendőrség nyakára járt és minden tisztviselőt, detektívot mozgósított a felesége előkerítésére, eltűnésének körülményét különböző bűnügyi vonatkozásokkal hozta kapcsolatba, miket saját maga talált ki nyugtalan éjszakákon. Ott azután látta, hogy kivel van dolguk, ellátta jótanácsokkal és biztatással. Majd előkerül a „feledhetetlen” asszony. Most már talán valamennyire meg is nyugodott. Ez oman sejtendő, hogy most őt pesenkiné ugrik fel a kávéházi asztaltól, mint akit a puskából lőttek ki, ha egy karcsú, magas nő a kávéház felé közeledik, még eddig ott a műveltetet félpercenként csinálta. Még mindig visszavárja a feleségét, noha most már bizonyosan tudja, hogy az Trombitás Ede, ez idő szerint konstanzi mérnök első korjaiban pihenni ki a pofonmarkos bűnözőkkel.

A történeti hátsó kedvéért meg kell jegyezni azt is, hogy Frank Miklósné Trombitás mérnök nem szokta meg, hanem ónagysága saját jószágából utazott lovagjához — felejtani. Elfelejtani a kitesztelt pofonokat, botrányt, férjet, házasságot. Trenk egyébként a mai nap folyamán ékes rigmunkában megint, jól vóna valós levelet írt felesége ösbitójának Konstanzába, amelyben tisztelettel kéri, visszakerdjék expressz válaszlómi arra nézve, hogy mi szándéka van a tulajdon feleségével és mennyi ideig akarja magánál tartani — különben. Kéri, hogy az ott tartózkodás tartama alatt bánjon vele jól és nagyon-nagyon vigyázzon az ő drága, egyetlen, rajongásig szeretett kis feleségére. (A gyengébbek kedvéért megjegyezzük, hogy a Trenk Miklós biztosítási ügynök által Trombitás Ede konstanzi mérnökhöz intézett levél fenti tartalmából fele sem tróia, hanem szóról-szóra valóság.)

Trenk Miklós egyelőre — ha kevés türelmese is — de biztos visszavárja a kalitkából kirepült — aranyadarat. Amilyen szerencséje van, még majd beteljesedik rajta a régi jó háborus dal refrainje: „Nem vár hiába, aki visszavár, darumadár, darumadár...”

— Országos és Magyarországon. Budapestről táviratozzák: Tegnap az egész országban általános eső volt, amely igen kedvezően hatott a termésre.

Püspökök választ

a királylágómeilégi református egyház.

Aradmegyei egyházközségek panasza a hatóságok ellen.

(Oradeanare, június 16.) Most tartotta meg a királylágómeilégi református egyházkerület rendes évi közgyűlést, amelyen Usarinák Béla főjegyző indítványt terjesztett elő, hogy a közgyűlés tiltakozzon a vallásügyi minisztériumnál az ellen, hogy a reformátusoknak még mindig közigazgatási és rendőri engedélyt kell kérniük, hogy gyűléseiket megtartsák. Osermák indítványát egyhangú szavazással határozattá emelték. A főjegyző újabb indítványt terjesztett elő, hogy tiltakozzanak az aradmegyei hatóságok amatt eljárása ellen is, amely súlyosan érinti a református egyházakat. Bejelenti, hogy Pankotán és több más aradmegyei községben hatósági rende-

ltre elköszöbtek az egyházak bélyegzőit, blankettáit és más iratait csupán azért, mert azok magyar nyelvűek. A közgyűlés ki mondta, ez ellen tiltakozik a kormánynál, amely előtt hivatkoznak arra, hogy a református egyház tagjainak anyanyelve magyar és az idevonatkozó törvény is előírja, hogy az egyházak saját liturgiai nyelvükön jogosultak intézni ügykezelésüket. Végül dr. Haresár Géza világi főjegyző terjesztett elő indítványt a főgondnoki és a püspöki állás betöltésére vonatkozóan. Élénk vita után elrendelték a püspökválasztást és a szavazatok benyújtásának határidejét augusztus 30-ában állapították meg.

Hogyan látja egy királyné az Életet

A megöregedés művészete,

Írta: Mária, Románia királynéja.

Fokozott figyelem nyilvánul meg Mária királyné érdekes és értékes önvallomása iránt amelyek immáron az egész világ-sajtót bejárják. A fejedelmi memoárnak alább következő része általános érdeklődésre számot tartó megfigyeléseket ad egy kétségtelenül érdekes és aktuális problémáról.

A megöregedés gondolata háttal tölt el bennünket. A megöregedés minden dolgok végét jelenti, az elmúlást, természetes tehát, hogy ösztönszerűleg igyekszünk is magunktól távol tartani, ameddig csak lehetséges. Küzdünk ugyan a megöregedés ellen, de az kétségtelen, hogy a természetnél erősebbek nem vagyunk. Én még nem vagyok „öreg”, mégis érzem az élet vonalának súlyosodását. Megyek már a hegyről lefelé és természetes, hogy hegyről le gyorsabban haladunk, mint hegynek föl. Az egyetlen vigasztaló körülmény, hogy idővel vágyaink változnak és a korral arányosan következnek be ez a változás. Aminek gyermekkorunkban örültünk, az már nem hoz számunkra örömet. A gyermekkor örömei egészen mások mint az érett koré és épen így küzdünk a középkor vágyai is az érett korétól. A természet bölcsen rendezte be az emberi életet, mert nem is küzdünk erősen ellene, hogy e fejlődés útjait járva fiatalos vágyainkat elfelejtjük. Ezzel azonban nem azt mondom, hogy az Élet vonatát, a mely lassan visz az öregedés felé, szabadjára hagyjuk. A régebbi korok asszonyai nem küzdöttek az öregedés ellen. Amint elérkeztek a negyvenhez, nem is tettek többé kísérletet arra, hogy üdéknek és fiataloknak lássanak. Pedig ezt el lehet érni és ismerem negyven éves asszonyokat, akik husznak látszanak. Meg lehet hosszabbítani a fiatalságot külsőségeinkben, de anélkül, hogy

az ifjúság vágyait is megőrizzük tartani.

Én is eljutottam lassan annak az életfilozófiának a birtokába, amely mindent megmagyaráz és mindent megért. Nem sima ugyan az út idáig, de tudatában vagyok annak, hogy az életben nincsenek sima és akadálymentes utak. A fiatalság még nem lehet birtokában ennek a filozófiának, de ez nem szükséges. Daltal ajkán és reményekkel a szívében jut el majd addig, amikor ő is elmondhatja ezt. Nietzsche-nek van egy mondata, amely nagyon tetszik nekem: „Öregesség és bölcsesség, ez a kettő minden kérdés értelmé.” A fiatalság számára ugyan sovány vigasz, hogy az öregedés sok mindent hoz számára. A természet bölcs berendezése szerint a test és a szellem egyszerre érnek meg és egyidejűleg veszítik el ismét fényüket. Az az ember, akinek már nincsenek fogai, nem is gondol arra, hogy diót törjön a fogával. Ez a nagy titok. A vágyak változnak az évek rohanásával és az élet, a megöregedés csak azok számára szomorú, akik ezt nem értik meg és nem tudnak lemondani.

Értsük meg: milyen fenségesen szép a hatalmas tölgy, amely minden tavasszal újra zöld lesz, amíg el nem pusztul. Milyen szép egy öreg férfi, aki meghajtott fejével jár, de frissen és üdén sétál a napfényben. Milyen szép egy öregedő anya, akinek a szeméi nem tüzelnek többé, de kacagó ajkakkal néz a világra. Az élet olyan mint az évszakok. A lombok hullásáig várjon a tél, a béke beteljesedése. Az elmúlt tavaszt, a nyarat és az őst nem lehet többé visszahozni. A tél a békét és a nyugalmat jelenti, mert a természet az ifjúságban szomorú azoknak az embereknek a sorsa, legyen az asszony vagy férfi, a kik minden árat megadnak mindenkor a fiatalság élvezeteiért és izgalmáért. Ezek fiatalságuk kül-

ségeit sem természetes eszközöket akariák megőrizni. Festik az arcukat, a hajukat, parókat viselnek és hamis fogaik vannak. Ezeknek számtalan vergődésénél mincsen szomorúbb látvány. A fiatalsággal versenyre lehet kelni külsőségek dolgában, de csak természetes eszközökkel, megfelelő életmóddal és nem szabad versenyre kelni vele élvezetek hajhászásában.

Nem nyujtom ki a kezeimet már többé olyan gyümölcsök után, amelyeket fiatalságomban olyan gyakran élveztem és amelyekből többet nem is kívánhatam volna. Aki már átlépte a hegy csúcát, annak az útja már csak lefelé vezet. Ha néha mégis az ölembe hull egy érett gyümölcs, akkor azt csak csodálkozással és hálával fogadom. Megízlelem, kacagok rajta, örülök neki, de azután egy köszönőszóval visszaadom. Azért szívemben nem érzek gyászt, hanem csak békét. Igaz, hogy az élet soha semmit sem tagadott meg tőlem, de ha ellenkezőképpen történt volna, azt hiszem, akkor sem gondolkodnék másképpen. Nagyon tetszenek nekem az amerikai nők, akik közül alig festi magát valaki. Láttam amerikai nőket ősz hajja és úde arccal. Az amerikai nő még akkor sem festi a haját, ha korán kezd őszülni. Nem is lehet visszatartóbb mint egy kifestett matróna. Az amerikai „lehér béké”-nek nevezi a fehér haj és úde asszonyokat, akikről már elmúltak a vágyak, a váharok és kívánságok. Carmen Sylva mondja egyik költeményében: „Az öregségnek egy alabástrom komarának kell lennie.” Az öregség alabástromkomarája legyen olyan fehér és szép, mint amilyen szép egy fiatal, ősz, fehér fej...

Eltemették Flammariont.

A világhírű esillagász spiritalista jeleket igért a túlvilágról.

Párisból jelentik: Hétfőn délután nagy éjszaka temették el Flammarion Camillet, a világhírű esillagászt Juvisy-i kastélyából. A holttestet a juvisy-i park legpótitikusabb részén levő sírboltban, Flammarion első felesége mellett helyezték nyugalomra. A gyászszertartás során Painlevé miniszterelnök tartott nagy beszédet, azonban nem mint a francia kormány elnöke, hanem mint matematikus. Beszédében rámutatott Flammarion nagy tudományos munkálkodására és méltatta azt az érdemet, hogy irodalmi műveivel sikerült népszerűvé tenni a esillagászat tudományát. A beszédek után a temetés, Flammarion utolsó kívánsága szerint egyedül az ösvegy jelenlétében történt meg. A gyászólok csoportja elvonta, csak Flammarionné és a két sírásó maradtak ott, akik a koporsót leeresztették a sírboltba, ahol még egy nyugvóhely van Flammarion második felesége számára, mert a esillagász úgy rendelkezett, hogy két felesége közt akar pihenni.

Flammarion első hivatásos iszt...

volt, környezetének közlése szerint utolsó óráiban is a legnagyobb nyugalommal nézett a halál elé abban a szilárd hitben, hogy lelke továbbra is élni fog. Spiritizta barátjaival meg is állapodott abban, hogy a tulvilágról milyen jelekkel fog velük érintkezni.

Rendezik

az erdélyi telepos-kérdést.

A Magyar Párt hivatalos közlése.

(Cluj, június 16.) A Magyar Párt titkári hivatala közli a következőket: A nemzetek szövetségének tanácsa a június 11-én Genfben tartott ülésén foglalkozott a kisajátított erdélyi és bánáti magyar teleposok ügyével. A tanácsnak Anímones de Leon, a párisi spanyol nagykövet volt az elnöke. A teleposok ügyét Affraniso de Mellofranco braziliai nagykövet adta elő. Az előadó jelentése szerint: 1. Románia képviselője kijelentette, hogy 1925. március óta egyetlen telepos sem lett birtokából kihelyezve. 2. Kijelentette Románia képviselője, hogy Románia a teleposok birtoklásában fenntartó helyzetben nem fog semmit sem változtatni, amíg a nemzetek szövetségének tanácsa abban a helyzetben nem lesz, hogy az ügy érdemében határoz. Ezek után a tanács az ügy érdemleges tárgyalását a szeptember 4-ikére összehívott ülésére halasztotta. A kellőleg előkészített ügy tárgyalásának elhalasztása azt a látszatot kelti, hogy a panaszt tevő teleposok ügye itt hon fog még az ősz előtt megnyugtató elintézés nyerni, ami az állam és a teleposok érdekében egyaránt kívánatos volna.

Négyen buktak az aradi pénzügyi tisztviselők vizsgáján.

Az eredményről jelentés megy a miniszteriumba.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi pénzügyigazgatóságon, — mint jeleztük — tegnap vizsgáztatták le azokat a magyar tisztviselőket, akik eddig még nem tettek bizonyosságot arról, hogy az állam nyelvét kellő mértékben elsajátították. A központi tisztviselők közül a következők állottak a vizsgáztató-bizottság előtt: Schweigert Péter főosztályfőnök, Fényesi Árpád osztályfőnök, Kiss Ildikó hivatalnoknő, Nagy Irén hivatalnoknő, Jakobovits Emma, Zakariás Auróra, Bogár Lajos, Prokopovics Julianna és Forró Antonia segédhivatalnokok. Az adóhivatalok tisztviselői közül a következők vizsgáztak: Wallner György osztályfőnök, Molnár Árpád, Lengyel György, Nagy Zoltán és Mucsi Sándor segédhivatalnokok. A bizottság ezek közül négy vizsgázót, akik a román nyelvben még mindig nagy járát-

lanságot mutattak, a vizsgáról felvett jegyzőkönyvben gyenge tudásúnak minősített. A felvett jegyzőkönyvet felterjesztik a miniszteriumhoz és az fog dönteni ezeknek a tisztviselőknek az ügyében. Megállapítható azonban, hogy a nyelvtudás tekintetében meg nem felelt tisztviselők beosztása olyan hogy ennek dacára is zavartala-

nul és akadály nélkül elláthatják továbbra hivatásukat. Sablon szerint, tisztán számkokkal dolgoznak, ami a nyelvtudást nem kívánja meg. Egyébként is ezek a tisztviselők a pénzügyigazgatóság legrégebb tisztviselői közé tartoznak, akik ma már nehezen bírköznek meg egy, számukra eddig ismeretlen nyelv megtanulásával.

Borzalmas tűzvész pusztított Gyöngyösön.

Husz ház leégett, a kár kétmilliárd.

(Budapest, június 16.) Gyöngyösön óriási tűzvész pusztított. Tegnap délután kigyuladt egy zsindegyel fedett ház és a nagy szélben az égő házról szertöröpködtek az égő zsarátnokok és a szikrák. Percek alatt a szomszédházak is lángbaborultak, amelyek szintén zsindegyesek voltak és mire a gyorsan kivonult tűzoltóság megérkezett, már hatalmas lángtengerben állott vagy husz épület. A tűzoltók és a cserkészek emberfölötti munkát végeztek és a szélvész dacára sikerült is nekik két órai megfeszített küzdelem után a tüzet lokalizálni. Husz ház azonban teljesen elpusztult és a kár meghaladja a két milliárdot. Gyöngyösön mint emlékeztető, 1917-ben nagy tűzvész volt és az több városrészt teljesen elhamvasztott. A leégett házak helyén cseréppel és palával fedett házak épültek és most a tűz olyan városrészben keletkezett, amely akkor mentes volt a pusztulástól. Az akkor tűzből megkímélt városrészekben ugyanis megmaradtak a zsindegyes és zsutfedelesek házak, s most ezek nagyrésze esett a tűzvésznek áldozatul.

Bethlen István

beszámolt a magyar nemzetgyűlésen.

Csak genfi utjáról beszélt, belpolitikai ügyeket nem érintett. — Magyarország tárgyalásokat kezd Romániával a nyugdíjasok dolgában.

(Budapest, június 16.) Gróf Bethlen István miniszterelnök ma délelőtt megjelent a nemzetgyűlésen, ahol az egységespárti képviselők nagy lelkesedéssel fogadták. A pártban olyan hangulat uralkodik, hogy Bethlen mellett minden körülmények között kitartanak. Az ellenzék a miniszterelnök állásfoglalásától teszi függővé további magatartását. A Magyar Hírlap szerint a kormánypárti képviselők közbejárnak a miniszterelnöknek, hogy az 'Az Ujság' elleni betiltó határozatot helyezze hatályon kívül. Az ellenzéki képviselőket is felkéri a küldöttséghez való csatlakozásra, sőt gróf Apponyi Albertet is meg akarják az ügynek nyerni. A nemzetgyűlés mai ülésének természetesen gróf Bethlen István beszámolója volt a legérdekesebb eseménye, amely azonban nem elégitette ki a várakozást, mert belpolitikai kérdéssel, szóval a Beniczky-üggyel egyáltalán nem foglalkozott. Bethlen miniszterelnök beszédében leszögezte, hogy a magyar kormányban nincsen ugyan szüksége arra, hogy a Népszövetségnek állandóan beszámoljon ténykedéséről, mert épen elegendő a főbiztossal való meg egyezés a szanálás és a pénzügyek intézése dolgában. Ezuttal azonban szükségesnek tartotta a genfi utazást, hogy összhangot keressen a magyar kormány és a Népszövetség között, amelyre feltétlenül szüksége van az országnak, ha a szanálást sikerrel akarja keresztülvinni. Ezután előrebocsátotta, hogy beszéde további során nem kíván kitérni azokra a belpolitikai kérdésekre, amelyek távollétében merültek fel a nemzetgyűlésen, de fenntartja magának a jogot, hogy ezekről máskor nyilatkozzon. Genfi feladatai közé tartozott, hogy a

költségvetés bemutatásával be igazolja, hogy Magyarország a szanálási programot nemcsak betartja, hanem a legmesszebbmenő módon hajtja végre. A köztisztviselők fizetésemelését keresztülviszik és olyan beruházási programmal jön a nemzetgyűlés elé, amelyet enyhíthetők az ország gazdasági bajai. Végül az volt a feladata, hogy a kisanant részéről gyakorolt kritikákkal szemben megállapítsa a valódi tényállást és Magyarországnak megfelelő elégtételt szerezzen. (Lelkes taps és éljenzés.) Felmerült az a kérdés is, hogy a menekült tisztviselők száma milyen mértékben terheli a magyar költségvetést és milyen mértékben fogja terhelni a jövőben abban az esetben, ha az utódállamokkal megegyezésre jutni. Behatóan ismertette, hogy mit végzett a tisztviselőkérdésben és bejelentette, hogy a Népszövetség hozzájárult a tisztviselők 15 százalékos fizetésemeléséhez. Az ezzel kapcsolatos létszámcsoökkentés egyelőre 7500, az adminisztrációs reform végrehajtása után pedig újabb 3000 főnyi lesz. Az újabb létszám csökkentés nem B-listával, hanem a megüresedett állások be nem töltésével történik. A menekült számát 350.000 főben állapította meg. A régi Magyarország nyugdíjasai közül 60.000 nyugdíjasnak a fele illetné a jelenlegi Magyarországot, míg ezzel szemben tényleg 98.000 nyugdíjast fizet az ország, tehát 68.000 olyant is, akiknek az utódállamoktól kellene nyugdíjaikat kapniuk. Sajnos a békeszerződésben semmiféle olyan rendelkezés nincs, hogy az utódállamok az ott szolgált tisztviselők nyugdíjának fizetését vállalni volnának kötelesek. Ezért nem tudott a kormány,

— Ausztria kivételével, — az utódállamokkal olyan megegyezést kötni, hogy a terhek egyformán osztdjanak fel az utódállamok és Magyarország között. Pedig még mindig fenyegeti az a veszély az országot, hogy a lecsatolt területekről ezentul is jöhetnek tömegesen tisztviselők. Ő a Népszövetség előtt is rámutatott erre. A Népszövetség nem döntött ugyan ebben a kérdésben, de lehetővé tette, hogy új tárgyalásokat kezdjen Magyarország az utódállamokkal. Bencsel már megegyezett és Romániával, valamint Jugoszláviával is hamarosan megindulnak a tárgyalások, hogy ezt a kérdést dülőre vigyék. Beszéde végén a beruházások kérdésével foglalkozott a miniszterelnök.

Bethlen végül megemlékezett a kisanant kedvezőtlen kritikájáról Magyarország költségvetése fölött, amely kritika főleg a bucaresti konferencián nyert kifejezést. A vádak szerint Magyarország olyan pazarló költségvetést állított össze, hogy a legyőzött államnak nagyobbak a kiadásai mint a győztesnek. A költségvetésben olyan tételek szerepelnek, amelyeket nem a valódi célokra, hanem titkos katonai fegyverkezésre fordítanak. A magyar kormány — mondotta Bethlen — ezzel szemben kettős feladata volt, hogy kimutassa az állítások alaptalanságát és hogy utját vágja jövőben a Magyarország elleni támadásoknak. Kifejtette, hogy a népszövetség előtt a magyar kormány az ellenőrzést bizonyos határokon belül elfogadta, amelyeket kizárólag a Népszövetség főtanácsa gyakorol. A főbiztos felelős a tanácsnak és indokolt esetben el is mozdítható. A Népszövetség tanácsa direkt ellenőrzést nem gyakorolhat. Ebből következik, hogy a Népszövetség kritika tárgyává teheti mindazt, ami a főbiztos hatáskörébe tartozik, azonban minden, ami ezen túlmeleg, az már Magyarország szuverén jogait érinti, amelyeknek tiszteletben tartására pedig az államok kötelezték magukat. A magyar kormány kérte a Népszövetséget, szólítsa fel a főbiztos jelentéstételre, hogy az egész világot előtt bebizonyíthassa Magyarország a maga igazát. A főbiztos a legjobb tudása szerint nyilatkozott is a két vádpontra. A nyilatkozat határozottan tagadó volt, amit minden további nélkül tudomásul vett a Népszövetség. Magyarország tehát elégtételt kapott a nagyvilág előtt a kritikákkal szemben. Erre szüksége is volt a magyar államnak, mert hírneve nagymértékben attól függ, hogy milyen híreket terjesztenek róla. Bethlen miniszterelnököt beszéde befejezésével az egységes párt lelkesen ünnepelte.

— Vizsgáznak az aradi katolikus gimnázium növendékei. Hétfőn reggel kezdődtek meg az aradi katolikus gimnázium vizsgái a Moise Nicoara intézetében. A növendékek a legtöbb tantárgyból magyarul vizsgáznak s mint eddig mutatkozik, elég szép eredménnyel. A Moise Nicoara tanárai a legnagyobb megértéssel vezetik a vizsgákat.

Lengyelország katasztrófa előtt áll.

A gazdasági összeomlás alig kerülhet el.

Varsóból táviratozzák: A demokratapárt most kezdődött kongresszusán Korfanti, a birhédi ügyet felkelővezér is felszólalt és kijelentette, hogy Lengyelország politikai és gazdasági katasztrófa előtt áll. Szerinte a gazdasági összeomlás alig kerülhet el. Az országban olyan drága a termelés, hogy az árakat önköltségi áron alul kell eladni. A kereskedelmi mérleg passzív s hitelt egyáltalában nem lehet kapni. A széntermelés ötven, a vastermelés negyven százalékkal csökkent. Hangoztatja, hogy most bosszulja meg magát, hogy Lengyelország nem kötött a szomszédaival szerződést és nem kötött megegyezést Németországgal.

„Sok volt a kokó...”

Egyre szaporodnak a kokain áldozatai a magyar fővárosban

(Budapest, június 16.) Beszámoltunk arról, hogy a mentők eszméletlen állapotban a Rókus-kórházba szállították Keleti Gabi varieté-művésznőt, akin az orvosok súlyos kokain-mérgezést állapítottak meg. Először azt hitték, hogy Keleti Gizi volt aradi színésznőről van szó, de a későbbi vizsgálat kiderítette, hogy a kokain áldozata: Keleti Gabriella, artistanő. Munkatársunk felkérte a Rókushan a szerencsétlen nőt, aki ismert alakja a magyar főváros éjjeli világának és az artisták között jó neve van. Sápadtan fekszik a 28-as szobában és a hozzáintézett kérdésre fáradtan mondja:

— Sok volt a kokó — ez a becéző neve a mérgeknek — de jó volt. Ugy látszik, többet szippantottam fel, mint a mennyit szabad lett volna. De nem baj, majd máskor jobban vigyázok. Már két esztendeje, hogy rabja lettem ennek a szenvedélynek. Az egyik mulatóhelyen angol urak mulatásközben megkínáltak a fehér porral. Először nem izlett, másodszer azonban már szerelmes lettem bele és azóta nem tudok leszokni róla. Van rendes kokaintársaságom és a mérget egy orvos ismerősömtől szoktam beszerezni. Most négy és fél grammot vettem magamhoz, ugylátszik megártott. Először istenien éreztem magam, később elsötétült előttem minden és itt ébredtem fel a Rókushan.

A kórházban éteres vattával kezelik, de az orvosok nem bíznak abban, hogy leszoktathatják rettenetes szenvedélyéről. Már egyszer benn volt a kórházban kokain-mérgezéssel és akkor az orvosok rájlesztették, hogy meghal, ha nem szokik le szenvedélyéről. Akkor meg is esküdték, hogy fel-

bagy a mérgekkel, de ugylátszik a szenvedély erősebb az eskünél is. A budapesti rendőrség már hónapok óta kutat a kokainbarlangok után, de eddig még kevés

eredménnyel, mert mindenki, aki hódol ennek a szenvedélynek, vigyáz, nehogy elárulja a forrást, ahol a rettenetes gyönyöröknek hódolni lehet.

A hisztéria felfedezőjének centenáriuma

A francia tudományos világ megünnepelte Charcot orvostanárnak, a hisztéria felfedezője születésének századik évfordulóját. Charcot apja egyszerű kocsigyártó volt, aki három fia közül a legjobban tanult tudományos, az utána következő katonai, a harmadikat pedig iparos mesterségre taníttatta. Charcot orvosi tanulmányainak elvégzése után a Salpêtriére nevű elmegyógyintézet egyik osztályának vezetője lett és a hisztéria eddig ismeretlen okainak analizálásával kezdett foglalkozni. A világ nemsokára felfigyelt Charcot szavára, aki az ideggyógyászat eddig teljes ismeretlen terezeit megvilágította meg. Tanításai és tudományos elvei a mai napig érvényben maradtak. Charcot volt különben az első tudós, aki az eddig bűvészetnek tartott hipnotizmussal tudományos alapon kezdett foglalkozni.

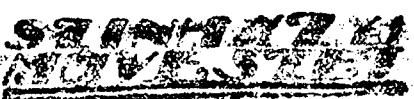
Nem alakult meg

az aradi munkáspénztár új igazgatósága

Az alakuló ülést határozatképtelenség címén elhalasztották.

(Saját tudósítónktól.) A munkaügyi minisztérium — mint ismeretes — visszaadta a munkásbiztosító pénztárak autonómiáját és új igazgatóságot nevezett ki az egyes munkásbiztosító pénztárakhoz s így az aradi munkásbiztosító pénztárhoz is. Az igazgatóság öt munkaadóból és öt munkásból áll s az igazgatósági tagok nevei a következők: *Petrescu* mérnök, *Georgiade* Arcadie, *Kleinhäuiler* mérnök, *Serbanescu* N. és *Hoffmann* Demeter a munkaadók, *Macia* Demeter, *Vos-*

tinár György, *Ortner* Béla, *Cika* Pál és *Drecin* Mihály a munkások részéről. Az új igazgatóság alakuló ülését június 12-ére hívták össze, azonban az ülésen nem jelent meg a tagok kétharmada s így az nem volt megtartható. A legközelebbi ülést június 20-ára, szombatra tűzték ki és ezen az ülésen történnék a megalakulás s ugyanekkor választják meg a tisztkart. A választás eredményét a munkaügyi minisztériumhoz terjesztik. A jóváhagyás végett.

* Az aradi színház heti műsora. Szerda: Nótás kapitány, Bihari Sándor felléptével. Csütörtök: Árvácska, Szücs Laci felléptével, Szentgyörgyi Mária első felléptével. Péntek: Szücs Laci bucsuja. Szombat: Diadalmasszony, Lengyel Irén bucsuja. Vasárnap délután 3 órakor: Tisztelem a régi szeretőmet; 6 órakor: Önagysága két férje, Pálffy Zsazsa és Fekete Mihály felléptével; este 9 órakor Zilahy Irén bucsuja.

* Szentgyörgyi Mária csütörtökön este mutatkozik be 'Arad közönségének és ez a bemutatkozás bizonyára sokáig emlékezetes lesz a közönség számára. Az aradi színház ezúttal az „Árvácska”-t, Zerkovitz és Harmath bájos operettjét hozza színre és ennek az operettnak a címszerepében lesz alkalmá a fiatal és szép reményekre jogosító művésznőnek nagyszerű kvalitásairól bizonyosságot tenni. Gyönyörű színpadi exteriőre, kitűnő színjátszó képességei, szép hangja és énektudása bizonyosan sikert hoznak számára első aradi debütálása alkalmával.

* Blumenthal megveszi a budapesti Magyar Színházat. Budapestről táviratozzák: Nagy meglepetéssel fogadta Budapest színházi világa azt a hírt, hogy a válságba került Unio egyik színházát a Magyar Színházat Ben Blumenthal amerikai pénzember, a Fővárosi Operettszínház és a Vigszínház tulajdonosa meg akarja vásárolni. Az Unio színészei körében nagy nyugtalanságot keltett ez a hír, mert attól tartanak, hogy ebben az esetben a Magyar Színház gárdáját

szélnék eresztik és a Vigszínház tagjait fogják Blumenthal új színházában is játszani. A szerzők és színészek szövetsége is állástfoglal az új színházvásárlás ellen. Hivatalos helyen nem tiltakoznak a vásárlás ellen, mert Blumenthalnak érdemül tudják be, hogy a legerősebb színházi válság idején sem hagyta cserben a színházait. A vásárlás kimentele elé nagy érdeklődéssel tekintenek. Blumenthal a Magyar Színházért ötvenezer dollárt ígér.

* A Saloni Literar (Irodalmi Szalon) Al. Stamatiad, az aradi költőtanár irodalmi szemléjének hatodik száma most jelent meg érdekes és értékes tartalommal. Perpessicus figyelemreméltó cikket ír a háboru utáni regényről. Stamatiad kedves visszaemlékezéseket énekel meg művészeitől Poveste (Mese) című versében. A „Tekintély és nyilvánartás” cikk érdekes elmefuttatás. Serafim zárdafőnök érdekes történelmi tanulmánnyal szerepel Aradvármegye népességéről. Történelmi visszapillantást vet a vármegye népének multjára és tanulmányának adatait különböző kutatóforrásokkal támasztja alá. Ezekon kívül még néhány bírálat, eredeti költemény és versfordítás teszi a lapot változatos és értékessé.

* Az aradi színházi iroda hírel. Szerda este Bihari Sándor vendégfelléptével a Nótás kapitányt játsszák a nyári színházban. Bihari Sándornak a Nótás kapitány legvilágosabb szerepe. Fellépnek vele együütt Zilahy Irén, Lengyel Irén és Misoga is. Csütörtökön este az Árvácska van a műsoron. Szücs László betegsége után az Árvácskában lép fel először. Szentgyörgyi Mária-nak, a pompás

felkészült aradi uribélynak ez lesz az első fellépte. — Pénteken este Szücs Laci jutalomjátéka gyanánt egy este három operett kerül színre. Szücs Laci legjobb szerepeiből játszik egy-egy felvonást. — Szombaton Lengyel Irén bucsuzik az aradi közönségtől. Lengyel Irén a Diadalmasszony operettét választotta bucsujául. — Vasárnap délután 3 órakor a frenetikus sikerű, díszes kiállítású Tisztelem a régi szeretőmet revü-operett szerepel a műsoron. Vasárnap este 6 órakor Pálffy Zsazsa vendégfelléptével és Fekete Mihály felléptével az Önagysága két férje bohózat megy. Vasárnap este bucsuzik Zilahy Irén, aki a jövő szóra Budapestre szerződött.

A szülésznő bűne.

Tiltott műtét, amelybe a páciens belehal.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi szülészeti klinikán — mint megírtuk — tegnap éjszaka gyanus körülmények között meghalt Hanea Izidorné, akit néhány nappal ezelőtt súlyos betegen szállítottak a klinikára. Az a gyanu merült fel, hogy a szerencsétlen asszony tiltott műtét áldozata lett s ezért a hatóságok elrendelték a holttest felboncolását. A boncolást dr. Bradean Athanasz vármegyei főorvos és dr. Vilányi Izidor hatósági orvos végezték Orezeanu Romulus vizsgálóbíró jelenlétében. A boncolás megállapította, hogy Hanea Izidornén tényleg tiltott műtétet végeztek és halálát vérmérgezés okozta. A rendőrség megindította a nyomozást és ennek során kiderült, hogy a tiltott műtétet özvegy Dittrich Sándorné szülésznő hajtotta végre. Az asszony, akit ma délelőtt letartóztattak, kihallgatása alkalmával tiltakozott a vád ellen, azt állította, hogy Haneané nagymennyiségű safrányt vett be és ez okozta halálát. E védekezés dacára a szülésznőt ma délben át szállították az ügyészség fogházába.

SPORT.

O Magyar győzelem Amerikában. Newyorkból táviratozzák: Amerika kardvívóbajnokságát Vincze József magyar mérnök nyerte meg, aki az egész verseny során veretlen maradt és minden mérkőzésben fölényesen győzött ellenfelei fölött. Vincze József két éve él Amerikában és az Edison-műveknél dolgozik.

O Baleset egy autóversenyen. Budapestről táviratozzák: A Magyar Automobil Club most tartotta jubileus versenyt és ennek során súlyos szerencsétlenség történt. Leykauf Gábor teljes sebességgel futó oldal-kocsis motorkerékpárjával Bicskénél nekirohant egy fának. Az oldalkocsiban ülő szerelő életveszélyes, Leykauf pedig súlyos sérüléseket szenvedett. A gyorsasági autóverseny győztese Dehnar Walter lett Steyr-gépén 127, a második József főherceg Mercedes-gépén 123, a harmadik herceg Esterházy Mercedes-gépén 114 kilométeres óránkénti sebességgel.

Jönnek a bécsi gyerekek.

Díszdéz nélkülözö osztrák gyermekek nyaralása Erdélyben és Bánátságban.

Mint minden évben, úgy idén is, szegény osztrák gyermekeket hoznak Erdélybe és a Bánátságba nyaralni. Az akció már megindult és valószínű, hogy már június 10—15-ig befutnak a vonatok a sápadt gyermekekkel, akiknek az erdélyi és bánátsági jószívű családok gondoskodása füst majd arcokra egészséges, piros rózsákat. Az elmúlt évben valóságos versenyre keltek az aradi és arad környéki családok a szegény bécsi gyerekekért, akik azután annyira megszerették gondozóikat, hogy sok helyről nagyon nehezen, sírva mentek el. Az aradi családok bizonyára az idén is nagy szeretettel várják a világháború ártatlan kis szevedőit, akikből mintegy 500-an érkeznek Erdélybe és a Bánátságba. Azok a családok, akik idén is akarnak a nyári hónapokra bécsi gyerekeket, jelentkezzenek az Arader Zeitung szerkesztőségében, ott történik ugyanis Aradra és környékére a gyermekek elhelyezése.

— Román-jugoszláv vasúti egyezmény. Bucurestiből jelentik: Filodor külügyminiszeri államtitkár és a vezetése alatt álló vasúti bizottság, amely Jugoszláviával a dunai hidépítés és új közös vasúti vonalak létesítése ügyében sikerrel tárgyalta, a megállapodások aláírása után ma visszaérkezett a fővárosba.

— Megalakult az új görög kormány. Athénből jelentik: Mihalokopoulos elnökségével az új kormány megalakult, amelynek tagjai nagyrésztben a régi miniszterekből kerültek ki. Az új görög kabinet a jobboldali pártok koalíciójára támaszkodik a parlamentben.

— Kommunista támadás Ruszinszkóban. Prágából jelentik: A Ruszinszkóban levő Berkov helységben a municioraktárt őrző katonákat 30 felfegyverzett ember megtámadta és be akart hatolni a municioraktárba. A támadókat letartóztatták. A vizsgálat megállapította, hogy a támadást a kommunista szervezet készítette elő, hogy a párt tagjai fegyverekhez jussanak.

— Összeesküvést leplezték le Törökországban. Konstantinápolyból táviratozzák: A török főváros rendőrsége széleskörű köztársaságellenes összeesküvést fedezett fel, amelynek az volt a célja, hogy a monarchiát visszaállítsa és a szultánt ismét trónra ültesse. A vizsgálat megállapította, hogy az összeesküvésnek a jelenleg Sanremóban tartózkodó szultán a feje és részesei a volt udvari előkelőségek sorából kerülnek ki. Számos összeesküvőt letartóztattak és Angorába szállítottak, ahol bíróság elé állítják őket. A letartóztatottak között több ellenzéki vezér is van és Petty bejt, a konstantinápolyi ügyvédi kamara volt dékánját is elfogták.

Június 30-án tárgyalják Léderer né bünperét.

Budapestről táviratozzák: Léderer Gusztávné bünperét Denk Tivadár büntetőtanácsa fogja tárgyalni és a főtárgyalás megkezdését június 30-ára tűzték ki. A tárgyalás előreláthatólag két hétig fog tartani.

Válságba jutott a francia kormány.

A baloldal elégedetlen Painlevé és Caillaux politikájával. Atnyújtották Németországnak az antant jegyzékét

(Páris, június 16.) Painlevé miniszterelnök repülőgépen visszaérkezett Toulouseba a marokkói frontról és ezután azonnal Párisba utazott. Painlevé már a kamara ma délutáni ülésén ismertette a marokkói helyzetet. A miniszterelnök nyilatkozata azonban nem nyugtatta meg a közvéleményt és visszaérkezése óta a helyzet egyre jobban kálésedik. Attól tartanak, hogy a marokkói harcok nagyon elhúzódhatnak és a baloldali pártok nem hajlandók szó nélkül megszavazni az óriási hiteleket erre az újabb háborúra. Nagy nehézséget okoz az is, hogy a szociálistapárt nem akarja meg szavazni Caillaux pénzügyminiszter javaslatát sem. A szociálisták szerint a javaslatok nem alkalmasak arra, hogy Franciaországot a pénzügyi krízisből kivessék. Egyes reggeli lapok már a baloldali blokk széthullásáról írnak és ezek szerint ennek első következménye a Painlevé kormány lemondása lesz. Franciaországnak most három kínos problémát kell megoldani. A marokkói háború az első, amelynek a kimerítés igen kétséges, a pénzügyi reform sürgős keresztülvtele a második és a német garanciajavaslatok letárgyalása a

— Csehország és a biztonsági szerződés. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány hozzájárult a biztonság kérdésében Németországhoz intézett francia jegyzékre.

— Sirkövetés Kiszjén. Lélekemelő ünnepség volt vasárnap Kiszjén, ahol a kiszjéni Szentegylet néhai elnökének, Kaufmann Manóinak síremlékét leplezték le. Az ünnepséget a Szentegylet rendezte hálaul az elhalt elnök érdemlős működéséért. Kaufmann Manó tekintélyes kiszjéni kereskedő volt és az ő érdeme a kiszjéni zsidó temető alapítása. Szinte lakról-falura járt, hogy a temető rendbehozásához szükséges pénzt összegyűjtse és fáradságot s időt nem kímélt arra, hogy a temető létesüljön. A síremlék leplezési ünnepélyen Fon Sándor, a Szentegylet jelenlegi elnöke tartotta a felavatás beszédét. Emelkedett szavakban mutatott rá az elhalt elnök eredményes működésére és kijelentette, hogy minden erejéből arra fog törekedni, hogy Kaufmann Manó nyomdokain haladjon. Margittai Adolf iskolaigazgató szép emlékbeszédet mondott, majd a Grosz kántor által vezényelt énekkar egyházi dalokat énekelt. Az emlékünnepelelyen megjelentek a kiszjéni nőegylet képviselői is. Közvetlenül ezután leplezték Zoltánné-Kaufmann Erzsébet, a néhai elnök elhunyt leányának síremlékét is.

harmadik. A berlini francia nagykövet ma nyújtotta át Luther kan cellárnak a francia kormány válaszlát a német garanciajavaslatra, amelyet azonban teljes egészében csak csüörtökön fognak publikálni. A lapok szerint a francia kormány nagyon udvarias hangon válaszolt a német kormányra. Inkább óhajokat sorakoztat fel és elvárja azok fölött a kérdések fölött, amelyek Németország érzékenységét sérthetnék. A Matin szerint a francia kormány elfogadja a német javaslatot abban a reményben, hogy az Unió is csatlakozni fog később a megkötendő szerződéshez. Franciaország helyesli, hogy Németország, Franciaország és Belgium között választott bírósági szerződést kössenek. Kívánja, hogy a Rajnára vonatkozó paktumot a más államokkal kötendő választott bírósági szerződések egészítsék ki és különösen fontosnak tartja Németországnak Lengyelországgal és Csehszlovákiával kötendő szerződéseit. Rómából jelentés szerint az olasz kormány követelni fogja, hogy Anglia és Franciaország garantálják északi határait s olyan megállapodást is indítványoz, amely lehetővé tenné, hogy Ausztria egyesüljön Németországgal.

— A magyar Tudományos Akadémia hóúolata. Budapestről táviratozzák: A Tudományos Akadémia ma Berzeviczy Albert elnök indítványára, a Horthy Miklós kormányzót ért támadások fölött felháborodását és a kormányzó iránt hódoló tiszteletét és hű ragaszkodását fejezte ki. Baján, Pécsen és Egerben tartott népgyűlések, valamint Zemplén vármegye közgyűlése hasonló szellemű határozatot hoztak.

— Eljegyzés. Hoffmann Magdát eljegyezte dr. Tyroler Emil.

— Az expressz katasztrófia. Párisból táviratozzák: A Páris—Köln—Berlin között közlekedő expresszvonalat ma súlyos katasztrófia érte. A fék elromlása miatt kénytelen volt az epressz megállni, hogy a féket rendbehozzák. A sötétben egy tehervonat nekifutott az álló expressznek, melynek két utolsó kocsiját, a podgyász és postakocsit teljesen összezúzta. A szerencsétlenségnek 1 halott, három súlyos és öt könnyebben sebesült áldozata van. Valamennyien posta és vasúti alkalmazottak. Az utasok közül senki sem sebesült meg. A szerencsétlenséget valószínűleg az idézte elő, hogy a jelzőkészülék nem működött.

— Távozó aradi rendőrőrs. Az aradi államrendőrség egyik legregibb tisztviselője, Stiopu János rendőrkommisszár ma megvált állásától. Stiopu távozását sokan sajnálják, mert előzően modoráért és igazságszeretetéért már régebb óta megnyerte a közönség rokonszenvét. A volt rendőrtiszt egyik nagyobb aradi vállalat kötelekébe lépett be.

— Pénzügyi vizsgálat Timisoarán. Tegnap Timisoarára érkezett Lazarescu pénzügyi vezérfelügyelő, aki a pénzügyi hivatalokat revideálta felül. Timisoara után Arado, Lugojt és Karánsebest látogatja meg a vezérfelügyelő.

— Bíróságok az aradi törvényszék előtt. Az aradi törvényszék büntető felelővitei tanácsa ma az Andrényi pezsgógyár ügyét tárgyalta. A cég több kereskedőnek árut adott el hitelben, azonban a hitelben árusított pezsgó után nem fizette az egyszerű adót. Az aradi pénzügyigazgatóság egy megejtett revízió alkalmával ezt megállapította és feljelentést tett a pénzügyminiszteriumnál az Andrényi pezsgógyár ellen. A pénzügyminiszterium a céget 37.000 lej pénzbírsággal sújtotta, amelyet ez megfizetett az aradi törvényszékhez ahol ma tárgyalta az ügyet, azonban nem hoztak érdemleges döntést, hanem a hitelezés megállapítására elrendelték a gyár üzleti könyveinek megvizsgálását. Ugyancsak ma tárgyalta a felelővitei törvényszék Janka János aradi gyógyszerész ügyét, kit az aradi egészségügyi főfelügyelőség 5000 lej pénzbírsággal sújtott, mert gyógyszerárában oly szérumokat tartott, amelyekre nem rendelkezett miniszteri engedéllyel. Janka a főfelügyelőség ítéletét megfizette s ma került tárgyalásra az ügy. A felelővitei törvényszék helybenhagyta az egészségügyi főfelügyelőség által elrendelt bíróságot.

— Herczeg Ferenc a Vörösmarthy Akadémia ellen. Budapestről táviratozzák: A most újjáalakult Vörösmarthy-Akadémia tagjai között Herczeg Ferenc neve is szerepel. Herczeg Ferenc ma nyilatkozik a 8 órai Újságban és kijelenti, hogy őt az Akadémia első megalakulásakor beválasztották ugyan az Akadémia tagjai közé, azonban annak működésében sohasem vett részt. Hangsúlyozza, hogy szívesen dolgozna együtt az Akadémia néhány jeles tagjával, azonban semmi esetre sem akar együttműködni a forradalomban és még kevésbé az emigrációban kompromittált elemekkel.

— Az aradi gyermekórházi gondnok bünperé. Holnap folytatja az aradi törvényszék büntető tanácsa Alexandrescu, a sikkasztással vádolt gyermekórházi gondnok ügyének tárgyalását; ezuttal valószínű, hogy ítélethozatalra is sor kerül.

— Felhívás. Az aradi Járásbíróság Agrárbizottsága felhívja mindazon gáji és ségai lakosokat, kik házhelyre igényt tartanak, hogy folyó hó 19-én és 20-án személyesen jelentkezzenek ezen bizottság előtt, amelyik az arad-gáji előjárásnál 8 és 12, valamint 2 és 5 óra között fog működni. 19-én jelentkezzenek azok, kiknek nevük kezdőbetűje A-tól K-ig, 20-án pedig L-től Z-ig. Az Aradi Agrárbizottság.

— Elhunyt timisoarai postaigazgató. Kocsis Géza timisoarai postaigazgató tegnap meghalt 71 éves korában. Az általános tiszteletnek örvendő főtisztviselő halála nagy részvétet keltett.

— Utlevélkérelmek rendje. Az aradi államrendőrség utlevélosztálya közli, hogy utlevélkérelmek kizárólag hétfőn, szerdán és pénteken fogadtatnak el. A kérelmek utleveleiket naponta délelőtt 11 órától 12 óráig vehetik át.

— Az egyedi gyilkosság a bíróság előtt. Budapestről táviratozzák: Egyedi Artur gyilkosának, dr. Frohreich Ernőnek a bűnpörét a soproni törvényszék június 22-én kezdi tárgyalni. Frohreich jelenleg nagybetegesen fekszik a soproni ügyészség fogházában és állandóan epilepsziás rohamai vannak. Ha állapota a főtárgyalás napjáig nem javul, akkor a főtárgyalást öszre halasztják.

— Felhívás. Felkérem a makói főgimnáziumban 1915. évben érettségizetteket, hogy a 10 éves találkozó n. évi július 1-én megjelenni sziveskedjenek, vagy az esetleges akadályoztatásukat közölni sziveskedjenek. Bauer József Makó, Makói Takarékpénztár.

— Csernyák volt százados a bécsi bíróság előtt. Bécsből táviratozzák: Csernyák Imre volt százados pörét ma tárgyalta a bécsi büntető-törvényszék. A bíróság Csernyákot leányszöktetéssel, lopással és hamis tanúzásra való felbujtással vádolja. Ismeretes, hogy az elmúlt év decemberében a volt százados megsöktette Laehne Hugó volt államtitkár tizenhat éves Magda nevű leányát és Amerikába vitette Laehne elvált feleségéhez, aki jelenleg az ő felesége. Az elnök a mai tárgyaláson rábizonyította Csernyákra, hogy neki tudnia kellett azt, hogy a leányt az apjának kelték oda. Csernyák erre azzal védekezett, hogy a felesége a leány édesanyja és nagyon vágyott a gyermeke után. Laehne Hugót tanúként hallgatták ki, aki elmondotta, hogy a leányt neki ítélték oda és ő rendkívül gondos nevelésben részesítette. Eleinte megengedte, hogy leánya levelezzen az anyjával, de amikor megtudta, hogy elvált felesége több ízben meg akarta szöktetni a leányát, akkor a levelezést beszüntette. Neki az a véleménye, hogy a leány nem jó helyen van az anyjánál és ezért kívánja, hogy hozzá kerüljön vissza. A tárgyalás folyik.

— Meghívó. Az Erdélyrészi Főtisztviselők Egyesületének aradi csoportja június hó 28-án délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében (Arad, Bul. Regele Ferdinánd 5.) rendkívüli közgyűlést tart a zárszámadások előterjesztése tárgyában, amelyre a tagokat ezúton hívja meg az elnök-ség.

Iskolás fiuk megrendítő tragédiája

(Bucuresti, június 16.) Ghiurghiu közelében, Slobozia község mellett tegnap egy iskolai kirándulás alkalmával a tanulók egy része megfürdött a Dunában. Fürdés közben az ár több diákot elragadott, akik közül nyolc a Dunában fuladt. Az ügyészség szigorú vizsgálatot indított a tanulók felügyeletével megbízott tanárok ellen.

Sorozatos merényletek a spanyol királyi pár ellen.

A spanyol rendőrség rövid egymásutánban öt merénylettertvet leplezett le.

(Madrid, június 16.) Egész Spanyolország lázban van a spanyol királyi pár ellen szőtt összeesküvés miatt, a kormány és a hatóságok azonban egyelőre mélyen hallgatnak. A merényletet a kataloniai szeparatisták tervezték, akiket a katonai diktatura előzőleg élvezett kevés szabadságuktól is megfosztott és akik ennél fogva alattomban folytatták működésüket. Az összeesküvők között a legjobb körök egyes tagjai is képviselve vannak. A kataloniaiak végcélja az, hogy a spanyol államtól elszakadjanak, önálló köztársaságot alakítsanak és Franciaországhoz csatlakozzanak.

A merényletet az összeesküvők a Barcelónához vezető alagutban akarták végrehajtani, amelyen keresztül a királyi párnak át kellett vonulni. Az alagutban 25–30 kg. dinamittal telt bombát helyeztek el. Véletlenül a rendőrség ép akkor vizsgálta át az alagutat és egy ott ődöngő gyanús embert le tartóztatott. Ez a keresztkérdések

alatt megtört és élárulta az egész merényletet, amelyről azonnal jelentést tettek a királynak. A király rögtön intézkedett, hogy a királynő előtt tartsák titokban a dolgot. Így a királynő csak az angol táviratokból értesült a merénylet tervéről.

Ezenkívül állítólag még négy merényletet terveztek a királyi pár ellen. Egy templomban, ahol a király misét szokott hallgatni, szintén bombára akadtak. Egy autó, mely a király kocsiját szokta követni és amelyben rendőrök voltak, szerencsétlenül járt és ezt a szerencsétlenséget is merényletnek tulajdonítják. Egy más alkalommal a királyt kertünnepélyre hívták meg egy arisztokrata családnak. Alig távoztak el a vendégek, amikor egy bomba felrobbant. Feltehető, hogy a király meggyilkolásával messzeható eseményeket akartak bevezetni és hogy az összeesküvés sikeres kimenetele esetén egész Spanyolországban kitört volna a forradalom.

— Országos tenniszverseny Aradon. Megírjuk, hogy az aradi korcsolyázó egyesület június 19., 20. és 21-én országos tenniszversenyt rendez. A versenyre a nevezési zárlat június 17-én lesz, míg a sorsolást június 18-án este hat órakor tartják meg.

— Felhívás. Felhívtnak mindazok az aradi, gáji és ségai lakosok, kik házhelyet kérelmeztek és Hanga Demeter és Armatszki Zsiva által lettek felvéve a lajstromba, hogy az aradi járásbíróság agrár-bizottsága előtt személyesen jelentkezzenek az aradi-gáji előjárásnál, ahol nevezett bizottság működni fog június 19. és 20-án 8 és 12, 2 és 5 óra között és pedig a K. kezdőbetűig 19-én, L-től Z. betűig pedig június 20-án.

— Dr. Antal György, a budapesti egyetemi bőr- és nemi-kórtani klinika v. orvosa házaérkezett. Ismét rendel Arad, Bul. Carol (Erzsébet-körut) 56. (Simonyi-u. sarok.)

— Tragikus halál Lippán. Lippai tudósítónk jelenti: Nagy részvétet keltett Lippán Beer Miklós nyomdátulajdonos, a község egyik közkeveltségben álló polgárának váratlanul történt tragikus halála. Beer családjával együtt ebédelt, amikor hirtelen rosszul lett. Orvost hívtak, aki azonban már csak a beállott halált konstatálhatta. A halál okául szívshüledést állapítottak meg. A lesújtott család iránt nagy részvét nyilvánult meg.

— Bikszád gyógyfürdő nyitva. Ivó kura, meleg ásványvíz és szén-savas fürdők, hidegvíz gyógyintézet és inhalatorium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javalva van a légzőszervek, gyomor és bél hurutos megbetegedései ellen, nemkülönben hólyag-, vese- és epebajoknál, valamint sárgaság, kerek gyomorfekély eseteiben. Szobák július hóra még előjegyezhetők. Állandó fürdőorvos. Mérsékelt áru konyha, diétás betegeknek is. Bármely felvilágosítást készséggel nyújt a fürdőigazgatóság, Baia Bicsad (Bikszádi fürdő) Jud. Satmar (Szatmármegye).

Virágok a gyilkos sirján.

Virágerdőbe öltözött a rákosi tömeggyilkos sírhalma.

(Budapest, június 16.) Két évvel ezelőtt, 1923-ban ő volt a ponyvaregényekből táplálkozó fanatizáció leglegendásabb hőse. 1924-ben még egyszer feléje fordult — irtóztva — a közfigyelem, amikor cinikus mosollyal és vérfa-gyaszító nyugalommal, hirhedt é vált gumitalpas cipőjében és kény-szeredett eleganciájú kék ruhájában bírái elé állott. Ez idén már csak egyetlen napig beszéltek róla Pesten; azon a napsütéses, jószagú májusi délelőttön, amikor a maglódi gyűjtőfogház virágos udvarán végrehajtották rajta a halálos ítéletet.

Ezután végleg elcsendesedett róla a krónika. Nem tudta meg senki, hogyan temették el egy borús alkonyaton gyalulatlán fekete koporsóját. Négy fegyenc vitte a gyűjtőfogháztól pár lépésnyire lévő temetőbe, pap se beszélt a sirja mellett, mikor lebocsátották hat láb mélyre, senki se sirt a „végtisztességén“, szomorú, furcsa temetés volt, csak rablógyilkosnak jár ilyen. Nagyon rövid felirású fejta került a dombja fölé, csak a neve volt rajta, meg az, hogy meddig élt. Több tulajdonképpen nem is kell. Ki ne tudná, hogy ki volt. Molnár-Tóth József. Eleinte úgy látszott, senki se gondolja a sirját, hisz nem is volt látogatója a sírnak. Csak nagyon ritkán jelent meg ott egy mély gyászba öltözött megtört asszony, aki zokogva borult le pillanatokra a keresztfa mellé: a gyilkos felesége. És most mégis a tikkadt júniusban virágok bujtak ki a gyilkos sirján. Vajjon ki hintette el a virágok magvait a Molnár-Tóth József koporsója fölött domboruló hantont?

— NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ előfizetőinknek, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhova utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatálhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenkénti pontos feladásáról gondoskodik.

— Uj naptár készül. Genfből táviratozzák: A Népszövetség most már a legkomolyabban foglalkozik az új naptár életbeléptetésével. Már két esztendője ülészik az erre a célra kiküldött bizottság és valószínűleg a közeljövőben döntésre is kerül a sor. Az esztendő a tervek szerint 13 hónapból és minden hónap 28 nappal állana. Ez összesen 364 napot tenné ki, a 365-ik nap pedig Ujév napja, külön foglalna helyet a naptárban. A tizenharmadik új hónapnak, amelyet június és július közé iktatnának be. Sol lenne a neve. Az esztendő új beosztása eszerint így festene: Ujév: január 1; január: január 2–29, február: január 30–február 26; március: február 27–március 26; április: március 27–április 23; május: április 24–május 21; június: május 22–június 18, Sol: június 19–július 16; július: július 17–augusztus 13; augusztus: augusztus 14–szeptember 10; szeptember: szeptember 11–október 8; október: október 9–november 5; november: november 6–december 3; december: december 4–december 31.

— Orvosi hír. Dr. D. Graur Viktor fog- és szájorvos, egészségtan tanár, rendelőjét ugyanabban a házban az emeletről a földszintre helyezte le. Arad, Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-u.) 6. sz.

A rendőr tolvaja.

Aki koldulás ürügye alatt lopott.

(Sajtó közlés.) Az aradi államrendőrség ma letartóztatta a város egyik legveszedelmesebb besurranó tolvaját, Bugi Floreat. Bugi Florea koldulás ürügye alatt járta végig a lakásokat és minden kezéigébe akadó, értéketlenül hagyott holmit magához vett. Eddig ötször volt már börtönbe külföldre tolvajlások miatt és egy ízben sikerült megszöknie az ügyészség fogházából. A veszedelmes tolvaj ma délelőtt a rendes „fizet” körútját végezte és véletlenül egy rendőr lakására tévedt be. De ez még nem lett volna baj reá nézve, mert a rendőr nem ismerte fel benne a megszökött tolvajt. Azonban Bugi Florea egyedül maradt egy percre a rendőr szobájában, míg az aprópénzért ment, hogy a „nyomorgó kolduson” segítsen. Az öreg tolvajon erőt vett a szokás hatalma és az egyedülletet arra használta fel, hogy az ágy mellett elhelyezett, feketére színezett pár csizmát a hóna alá kapja és kiszúrja a nyitvahagyott ajtón. A rendőr ebben a pillanatban tért vissza a szobába és a tolvaj után vetette magát. Rövid időzés után sikerült elfognia Bugi Floreat, akit régi ismerősként ismerték a rendőrségen. Miután a lopás elkövetése feltétlenül beigazolódott, ma délelőtt átkísérték az ügyészség fogházába.

Házasság a halál után.

Aki mindenáron megvédte a halott „feleség” emlékét.

(Budapest, jun. 16.) Nem mindennapi közokirathamítás ügyét tárgyalta ma a budapesti törvényszék. Az elmúlt év augusztusában történt, hogy Budinszky Ottomár gyári üzemvezető megjelent az anyakönyvi hivatalban és kérte, hogy az aznap elhunyt Bukham Margitot, mint az ő törvényes feleségét könyveljék el. Budinszky kijelentette, hogy nem tudja házasságukat okmányokkal igazolni, mert az egyik utódállamban kötöttek házasságot, ahonnan okmányok beszerzése rendkívül nehéz. Az anyakönyvi hivatal elegendő tett Budinszky kérelmének, de közigazgatási úton tovább érdeklődött az ügy állása iránt. Kiderült asztán, hogy az üzemvezető félrevetette az anyakönyvi hivatalt, nem élt törvényes házasságban és ezért feljelentést tettik ellene közokirat hamisítás miatt. A bíróság ma foglalkozott az ügygel. Budinszky kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert erkölcsi kényszer alatt cselekedett. Bukham Margitot abban a házban, ahol laktak, mindenki mint törvényes hitvest

tisztelte. Az asszonyt már régen bántotta, hogy nem kötöttek eddig törvényes házasságot és amikor súlyos beteg lett, kérte a férjet, hogy abban az esetben, ha meghalna, mint a törvényes feleségét temettesse el.

Budinszky ezt meg is igérte az asszonynak halálos ágyán és ezért vezette félre az anyakönyvi hiva-

talt. A bíróság előtti hangozatta az üzemvezető, hogy nem tudták a szükséges okmányokat beszerezni és ezért nem léphettek törvényes házasságra, különben törvényes hitvesévé tette volna Bukham Margitot. A bíróság az enyhítő körülmények nagy számára való tekintettel Budinszkyt mindössze 300.000 korona pénzbírságra ítélte.

LEGUJABB

Feloszlik a határmegállapító bizottság.

(Nagykároly, június 16.) Al tábornokokból álló nemzetközi határmegállapító bizottság ma ideérkezett a végleges határmegállapításról szóló jegyzőkönyv aláírására. A bizottságnak ez lesz legutolsó ténykedése, utána feloszlik.

Inzultáltak Cosma volt miniszterét

(Bucuresti, június 16.) Az Adeverul jelenti, hogy Cosma Auréli volt erdélyi miniszter a Calea Victoriei, Gheorgiu Matei temesvári újságíró inzultálta. Az újságíró, az utcán sétáló Cosma Auréli felelősségre vonta a Nadejdea című temesvári liberális lapban ellene megjelent támadásokért. A miniszter válaszával nem volt megelégedve Gheorgiu és a minisztert arcom ütötte. Cosma Auréli feljelentést tett támadója ellen.

Meghalt Erdélyben egy magyar exminiszter.

(Oluj, június 16.) Bárá Feilitseh Arthur, volt magyar földművelésügyi miniszter, leányának, báró Bálint Károlynénak birtokán, ahol huzamosabb idő óta tartózkodott, ma meghalt. Az elhunyt magyar exminiszter a darabont kormány alatt jelentős szerepet játszott a magyar politikai életben.

KÖZGAZDASÁG

Angliában emelkednek a magyar értékek.

Budapestről táviratozzák: A Pesti Hirlap arról értesül, hogy a népszövetségi magyar kölcsön kötvényeinek értéke az angol pénzpiacon állandóan emelkedik és ez a genfi eredményekre vezethető vissza. A tárgyalások előtt még csak 95, a határozatok hatása alatt azonban ma már 97 és negyed fontra emelkedett a magyar kötvények értéke. A magyar pénzügyek rendbehozatala körül elért nagy eredmények nélkül a magyar kölcsönkötvények ilyen hirtelen áremelkedése nem következett volna be. A genfi eredmények másik hatása a külföldi tőke fokozottabb érdeklődése a magyar közigazgatási élet iránt. A genfi utnak jelentős politikai eredménye van, mert a Népszövetség napirendre tért a kisantantnak azon vádjai fölött, amelyek szerint a magyar költségvetésben titkos tételek is vannak és ezek katonai célokat szolgálnak.

Zürichben 2.40, Párisban 9.65 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Jún. 16.) Francia frank 10.80, svájci frank 41, dollár 217, angol font 1035, szokol 6.38, kpa 8.20, dinár 3.65, marka 50, osztrák schilling 31, magyar korona 330. Kifizetések: Páris 10.48, Zürich 42.15, Newyork 216.50, London 1055, Prága 6.43, Milánó 8.43, Belgrád 3.78, Berlin 51.65, Bécs 30.50, Budapest 326.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (Június 16.) Berlin 122.62.50, Amsterdam 207, Newyork 515.12.50, London 2503, Páris 24.77.50, Milánó 19.95, Prága 15.25, Budapest 0.0072.55, Belgrád 8.97.50, Bucuresti 2.40, Varsó 0.00099.12.50, Bécs 0.0072.62.50.

ZÜRICH TŐZSDEZARIAT. (Június 16.) Berlin 122.62.50, Amsterdam 207, Newyork 515.12.50,

London 2504, Páris 24.62.50, Milánó 19.90, Prága 15.27.50, Budapest 0.0072.55, Belgrád 8.97.50, Bucuresti 2.40, Varsó 0.00099.12.50, Bécs 0.0072.62.50.

A ZÜRICH TŐZSDEZEN a lej 2.40-ai jegyezték.

BUCURESTI TŐZSDEZARIAT. (Június 16.) Kifizetések: Páris 10.48, Berlin 51.50, London 1055, Newyork 216.25, Milánó 8.55, Zürich 42.15, Bécs 30.25. Valuták: Napoleon 800, arany marka 51, leva 1.45, török kpa 1.12, angol font 1045, francia frank 11.10, svájci frank 41, kpa 8.50, drachma 3.70, dinár 3.50, dollár 215, lengyel marka 41, osztrák korona 31, magyar korona 310, szokol 6.35.

MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA. (Június 16.) Prága 2106—2118, szokol 2096—2118, Belgrád 1247—1255, dinár 1227—1249, Newyork

70.960—71.380, dollár 70.450—71.230, Páris 3375—3399, frank 3375—3399, Bucuresti lej 928—930, Bécs osztrák korona 99.90—100.50, Zürich svájci frank 13.780—13.864.

= Hatvanegy mezőgazdasági kamara lesz Romániában. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszter megállapította azoknak a városoknak a névsorát, amelyek mezőgazdasági kamarát kötelesek felállítani. Összesen 61 ilyen kamarát foglaltak fel, amelyeknek tisztikarát összel választják meg.

Szociálista-kongresszus a kisebbségek védelmére.

A Balkán szociálistái szolidaritás Bulgáriával.

Prágából táviratozzák: A balkáni szociálisták konferenciája tegnap befejeződött. A konferencia elfogadta annak a bizottságnak a jelentését, amely a bulgáriai méretnyelvekkel és azok véres megtorlásával kapcsolatban felülvizsgálta a bolgár szociálista párt magatartását és azt helyesnek találta. A konferencia ezután biztositotta a bolgár szociálista pártot a második internacionáléhoz tartozó összes szociálista pártok támogatásáról. A konferencia megállapította, hogy a bolgár menekültek problémáját csak az összes balkáni államok megegyezésével lehet megoldani és ezért szükségesnek találták, hogy a balkáni államok szociálista pártjai erre vonatkozólag memorandumot terjesszenek elő. A konferencia végül a kisebbségi kérdéssel is foglalkozott és ebben a kérdésben is úgy döntött, hogy minden állam szociálista pártja terjessze elő memorandumát, amelyben vázolja, hogy ez a kérdés milyen stádiumban van és csak a memorandumok beérkezése után fog az internacionale ebben a kérdésben állást foglalni.

MOZI

xx „En öltöm” ma, szerdán utoljára az aradi Apollóban. A lebilincselően izgalmas és misztikus drámát szerdán vetíti utoljára az aradi Apolló mozgószínház. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

xx Az aradi Apolló mozgószínház esztendőktől vetíti „Az ötödik ucca” című szenzációs filmet, amelynek főszerepét Lucy Dorian játssza.

xx Az aradi Uránia mozgószínház az „Egy karneváli éj” című pazar kiállítású drámát játssza, amelynek főszereplője Nathalia Kovanka, egy most feltűnt nagyszerű filmcsillag. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

xx Jóni Eszterházy Agnes és Orlov hercegnője!

xx Az aradi marospart nyári mozgószínházban ma, szerdán este kerül bemutatásra „Házasságok az égben kötetnek” szalon vigjáték 5 felvonásban, Tom Moore és Mabel Normanddal a főszerepben. Ezt megelőzi Dollár-eső amerikai burleszk 2 felvonásban. Kezdeté pont fél 10 órákor.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felétős szerkesztő:

RÉTHY KÖZÖNY.

Karókat leszállított áron árúsít: **FEINER** ékszerüzlet, Arad, Strada Brațianu (Weitzer János-ucca) 3. szám, Brilláns, ezüsttárgyakért legmagasabb napi árat fizetek.

Utlevélvizumozást

napenkénti futárindítással, legelőnyösebben és legmegbízhatóbban
KÜNSTLER ANDOR
 „Viaum“ futárirodája vállalkozás Arad, Bul. Regina Maria 22. Aradmegyei lakóhely. Ibbjárása mellett.
 TELEFON 669.

Megbízásokat

NYILTÉR.

Dr. Kovács István közlöttékért nem vállalunk felelősséget

FELHÍVÁS.

Felhívom mindazokat, kiknek Hódi Károlylyal, illetve öz. Hódi Károlynéval szemben követelésük van, azt nálam két héten belül jelentésük be, mert későbbi bejelentések nem lesznek figyelembe véve.

Herceg Illés,
Majláthfalva.

2507

Emeletes ház

Str. Eminescu (Doak Ferenc-uccában) elfoglalható nyolcszobás lakással, valamint több bevárosi őrli magánház, jól jövedelmező **dérházak olosón vehetők**

„Fortuna“ (Wallinger) irodában, Arad, Str. Consistorului (Batthyány-ucca) 31. szám a rk. zárdával szemben. 1022

Calea Radnai (Radnai-ut)

végén, a hegyaljai villamosvasúti sínekől husz lépésre fekvő gyönyörű, nagyfrontú, vasutasoknak, fűtőházi mérnöknek igen alkalmas őrli magánház, azonnal átadó 4 szoba, alkoves lakás, nyitott folyosóval, ritkaság parkírozott udvarral, **320.000** lejért eladó.

Uranul-troda Arad, főpostával szemben.

Jóforgalmu

fűszer és csemege üzlet eladó. Bővebben „Salvarea“ ügynökség Str. Bucur (Eötvös-u.) 18.

Ne mulassza el senki

felkeresni Aradon a **Str. Brancovici** és **Piata Catedrala** (Lázár V.-u. és Tökölly-tér) sarkán levő **csinosan berendezett**

„Porter büffet“

ahol állandóan frissen osapolt jégbe-hűtött sör, izletos hideg ételek és egyéb inyenc falatok, kiváló hegy-aljai borok állanak a t. vendégek rendelkezésére bámulatos olosó árért a legpontosabb kiszolgálás mellett.

Gyárak figyelmébe

Száraz

gyalu forgács

nagy mennyiségben olosón beszerezhető

FÖLDES TESTVÉREK

ARAD, Óvár-téri telepén.

HIRDETÉSE EREDMÉNYES

LESZ,

há hat szakemberek dolgozzák ki. Kérjen árajánlatot és díjtalan propagandatervezetet:

LLOYD EXPRESS

hirdetési irodától,

Cluj, Str. Memorandului 24. Hirdetések, noticok, közlemények a világ bármely lapjában.

Eredeti tarifák szerint.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szövegértéke ára hétköznap 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 3 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell felozni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesztük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög, hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhetők, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Alkalmazás.

KIFUTÓ és tanonc jöfizetéssel felvétetik. Szegetti írógépvállalat, Arad, a főpostával szemben. 3200

INTELLIGENTE Erzieherin mit Sprachkenntnisse zu zwei Kindern 12—18 Jahre alt für die Nachmittagsstunden gesucht. Arthur Rosenberg, Arad, Str. Moise Nicoara 1. Vormittag. 10240

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlokozom vidékre is. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek. 3504

TISZTÁSSÁGOS Kifutófiu jó fizetéssel felvétetik. Barthmes cukorkagyár, Arad, Str. Filipescu (Flórián-ucca) 40. 3506

VARROLEANYOKAT felvesz Hacker női-szalon, Arad, Str. Consistorului 24. (Batthyány-u.) 8514

MUNKASNÖK felvétetnek Azuról vegyigyár, Arad, Str. Ciocnea 19. (Pöltenberg-ucca). 8518

HÁZTARTÁSI összes munkákhoz értő jobb leányt keresek stárgósen. Cím: Györffy „Mures“ irodájában, Arad. 15175

CIPÉSZMUNKASOK, tanulófiuk és leányok, tűzőnők, felvétetnek Meizl-cipéüzletében, Arad, Str. Bratianu (Weitzer-ucca, főposta mellett.) 1022

Lakás.

BELVAROSBAN ötszobás lakás, fürdőszobával, kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3509

Vétel és eladás.

HASZNÁLT könyveket előnyös áron vesz Sándor hírlapiroda Arad. 10197

EBÉDLŐ, uriszoba, szalon, háló és garson háló berendezések, ékszeres, ezüst evőeszközök, vitrin, Biedermayer szalon, festmények, különböző butordarabok, mosdó servise, függönyök, selyem ruhák, férfi felöltő, matracok, tükrök, dísztárgyak, gyermekágy, két drb vadonat új pehely paplan, complete kerti hintafel-szerelés, festőállványok stb. eladók Arad, Str. Consistorului 12. szám. (Batthyány-ucca) I. e. jobbra. 1000

JÓKARBAN levő szállóprás eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2727

EZÜSTÖT, antik butort magas áron veszek, két új angol fotel 6000 leiért eladó. Biedermayer garnitúra restaurálva 18.000 lei. Salon Artistique Arad. 2601

BOSÉRDY: Hálál legyőzése 150.— lej, A reform életmód 40.— lej, Az ember hívatása 30.— lej, kapható Sándor hírlapirodában, Arad. 7544

VANILLOGEN pótolja a drága vanillót. Földes gyógyszerár Arad. 2728

MINDENNEMÜ ezüst tárgyakat, szőnyeget, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butordarabokat, dísztárgyakat, mindenféle férfi ruhát stb. bizományba veszek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Keresési költség nincs. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1009

BARKÁNEK bármire szükségé van, forduljon bizalommal „Fortuna“ (Wallinger) irodához, Arad, Strada Consistorului (Batthyány-ucca) 31. 1022

GYÖNYÖRÜ, rövid, fekete, kereszturos szalonsofgóra, eladó. Arad, Str. Caragiale (Csiky Gergely-ucca) 19., földszint. 16095

MÉSZAROSNAK való nagy jégsekrény olosón eladó. Cím „Fortuna“ (Wallinger) irodában, Arad, Str. Consistorului 31. 1022

Ingatlan.

KOVASZINCON 3 kat. hold szőlő, 5 szobás őrli lakással, kolna teljes felszereléssel, hordókkal sűrűsen eladó. Cím Pálmai János Ujmikelaka. Főut 21. 3510

Üzletek.

MICALACA-NOUN (Ujmikelakán) a Fő-ut 21. sz. alatt egy fűszerkereskedés 3 szobás lakással, berendezéssel átadó. 5511

FŐTÉRI trafik, bevárosi fűszerüzlet, női kalapszalon kirakattal, hatszemélyes autó eladó „Italia“ ügynökségnél, Arad, Str. Alexandri 1. 3517

Különféle.

SZÁZÖTVEN □ méter száraz pincés helyiség kiadó, megletel gyárnak, rak-tárgyak és műhelynek. Használt épületfa eladó. Értekezni lehet Arad, Str. Blaudusie (Közép-ucca) 33. sz. 3512

Oltényöket 1650
 Raglanokat 2000
 Gummikabátokat... 960
 lejes árakban árúsít:
SZANTO & KOMLOS.
 Arad, színház-épület.
 Kérjük szövetkirakataink megtekintését!

Ujságmakulatura
 5 kgr.-os esó.
 2 magokban =
 kapható a kiadóhivatalban

Saját égetésű, darabos, fehér Livadiai meszet és Gurahonci prima portland cementet,
 legelőnyösebben szállít. Mossó hirdetés
Kornis Zeigmond és Márton, Arad,
 - Bulav. Regala Ferdinand No. 4. a gurahonci cementgyár vezérképviselői.
 Sürögnycim: Kornbolz Arad. — Telefon 946. 10231

Illits BRISTOL-szálló
BUDAPEST. 216
 Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávész. Mérsékelt árak.

Román, magyar és német fordításokat legpontosabban és legjutányosabban a hatóságilag engedélyezett **„MINERVA“** fordítói iroda Arad, Str. Horia (Széchenyi-u) 4 sz. alatt végez

Utlevél vizumozást naponkénti futárindítással legelőnyösebben és legmegbízhatóbban **Sándor hírlapiroda** vállal. Arad, Bul. Regina Maria 10. (Hajós gyógytár mellett.) **Gyűjtőhelyünk nincs!**